

НАТУРАЛІЗАЦІЯ та ІНТЕГРАЦІЯ

Покращення доступу апатридів до процедури натуралізації та інтеграції

[У чому проблема?](#)

[Що я можу зробити як фахівець із роботи з біженцями?](#)

[Що потрібно змінити на політичному рівні?](#)

[Більше довідкової інформації про проблему та додаткові ресурси](#)

У чому проблема?

Єдиним виходом із безгромадянства є набуття громадянства. Бар'єри на шляху до натуралізації можуть залишити апатридів **нездатними реалізувати свої права та зробити їх соціально незахищеними.**

- ➔ Права апатридів обмежені в деяких контекстах – наприклад, щодо освіти, охорони здоров'я, соціальних виплат та працевлаштування – це сприяє тривалій бідності та спричиняє іншу шкоду.
- ➔ Апатриди, як правило, не можуть брати участь у будь-яких виборах, обіймати політичні посади або брати повноцінну участь у демократичних процесах.
- ➔ Діти апатридів можуть народитися особами без громадянства, якщо закони не містять повних гарантій запобігання дитячого безгромадянства, тим порушуючи [право дітей на громадянство](#).
- ➔ Люди, які тривалий час залишаються апатридами, можуть відчувати себе ізольованими та небажаними, що викликає проблеми з психічним здоров'ям та стримує їх потенціал робити внесок у суспільство.

Що я можу зробити як фахівець із роботи з біженцями?

Правило 4R: Розпізнавати, записувати, дивитися та читати!

1. Розпізнайте статус безгромадянства та його вплив

Не припускайте, що кожен має громадянство, що кожен, хто не має громадянства, знає, що він апатрид, або що безгромадянство буде виявлено в процесі скринінгу [біженців](#) або [процесу визначення](#) статусу. Подумайте, чи стикаються апатриди з підвищеними бар'єрами на шляху до натуралізації, і, якщо потрібно, вивчіть це питання далі.

- ➔ Чи стикаються апатриди з бар'єрами на шляху до натуралізації, наприклад, якщо у них відсутні певні документи, такі як свідоцтва про народження та паспорти?
- ➔ Чи не можуть апатриди дозволити собі витрати на натуралізацію, і чи пов'язано це з минулими обмеженнями їхніх прав і можливостей?

→ Чи можуть будь-які вимоги бути послаблені / тимчасово відкладені?

2. Запишіть про відсутність доказів громадянства та про ознаки безгромадянства

Якщо ви виявите, що особа може бути апатридом, запишіть цю важливу інформацію в будь-які документи, що стосуються цієї особи. Якщо у формі немає розділу, в якому можна точно записати цю інформацію, зробіть примітку десь на формі, щоб є запис, і повідомте людині про це і про те, що це може бути важливо в майбутньому. Також зберігайте копії будь-яких відповідних документів у своїй справі, щоб за необхідності мати доступ до них пізніше.

Більшість європейських країн мають міжнародні зобов'язання, які вимагають від них сприяння натуралізації апатридів, хоча на практиці особи без громадянства часто стикаються зі значними бар'єрами у набутті громадянства.

3. Перенаправте до експертів за порадою, підтримкою та інформацією

Якщо ви виявите можливе безгромадянство особи, яка хоче натуралізуватися, перенаправте її до організацій, які спеціалізуються на питаннях апатридів та громадянства у країні, де ви працюєте, щоб дізнатися, чи можуть вони допомогти. Деякі з [наших працівників](#) можуть допомогти. Завантажте та скористайтеся нашими [інструкціями/оголошенням](#) для тих, хто надає допомогу біженцям, та нашим [коротким посібником](#) для біженців та шукачів притулку.

4. Знайдіть інформацію про безгромадянство, натуралізацію та інтеграцію.

Нижче наведено додаткову інформацію та більше на наших вебсайтах (посилання нижче).

- [Сприяння натуралізації осіб без громадянства](#)
- [Вибірчі права біженців](#)
- [Доступ до набуття громадянства та його вплив на інтеграцію іммігрантів](#)
- Багато досліджень вказують на те, що натуралізація позитивно пов'язана з інтеграцією та соціально-економічними та іншими наслідками; наприклад [ТУТ](#) і [ТУТ](#)

Що потрібно змінити на політичному рівні?

- **Держави повинні дотримуватися Конвенції** Про статус апатридів 1954 року і передбачати полегшену натуралізацію в законодавстві і в політиці.
- **Держави повинні сприяти доступу апатридів до натуралізації на практиці**, в тому числі шляхом забезпечення точного обліку та визначення безгромадянства та звільнення апатридів від вимог до документації, зборів та вимог щодо мови/тестування, за необхідністю.
- **Держави повинні проводити навчання посадових осіб з питань громадянства** щодо обставин апатридів та перешкод, з якими вони можуть зіткнутися у зв'язку з вимогами натуралізації.
- **Держави та інші установи повинні адаптувати доступ до інтеграційних послуг для апатридів**, щоб забезпечити рівний доступ до прав і можливостей.

Більше довідкової інформації про проблему та додаткові ресурси

Міжнародне право визнає, що основним рішенням для апатридів є доступ до надання громадянства, але люди без громадянства стикаються з багатьма перешкодами на шляху до натуралізації. [Конвенція Про статус апатридів](#) 1954 року вимагає від держав сприяти натуралізації та інтеграції осіб, що не мають громадянства. Але дуже мало країн дотримуються цього зобов'язання; навіть там, де існують правові положення, [часто вони не є реалізовані повністю](#).

Багато апатридів систематично не допускалися до формальної освіти або працевлаштування в країнах походження. Це може означати, що мовні курси та професійна підготовка в Європі є першим випадком, коли особа без громадянства коли-небудь отримала доступ до формальної освіти. Крім того, особи без громадянства можуть не мати документів, які зазвичай потрібні для підтвердження права на отримання багатьох можливостей отримати освіту або працевлаштуватися, наприклад, свідоцтва про народження, довідки про набуту попередню освіту, офіційні докази досвіду роботи або рекомендаційні листи.

У багатьох контекстах **залишаються значні перешкоди** для натуралізації або інтеграції апатридів. Наприклад, у деяких країнах свідоцтво про народження потрібне для подання заяви на натуралізацію. В інших країнах потрібен паспорт або доказ відмови від колишнього громадянства. У деяких країнах процедури натуралізації дуже дорогі, і плата не скасовується для заявників апатридів (наприклад, у [Великій Британії](#)). Також може бути тест на громадянство, з мови або [вимоги щодо мінімального доходу](#). Все це може створити перешкоди для апатридів, які прагнуть натуралізуватися.

Отримати більше інформації

[European Network on Statelessness](#) (Європейська мережа з питань безгромадянства)

[Stateless Journeys](#) («Подорожі для осіб без громадянства»)

[Індекс безгромадянства](#)

[UNHCR's Ending Statelessness site](#) (вебсайт Управління Верховного комісара ООН у справах біженців для подолання безгромадянства)

[UNHCR's Self-Study Module on Statelessness](#) (Модуль УВКБ ООН для самостійного вивчення)

[Institute on Statelessness and Inclusion](#) (питання безгромадянства Інституту безгромадянства та інклюзії)

[Statefree](#) (без кордонів)

Відвідайте курс [Інституту безгромадянства та інклюзії](#) або [університету Мельбурна](#).

Організації Європи можуть [звертатися до Європейської мережі з питань безгромадянства](#) щодо можливостей навчання. Підпишіться [на нашу розсилку новин](#), слідкуйте за нами у соціальних мережах та підтримуйте [кампанію «Подорожі для осіб без громадянства»](#).

«Ми завжди будемо палестинцями і ніколи не відмовимося від боротьби палестинців за своє право повернутися на нашу давню батьківщину. Однак, ставши громадянином Нідерландів дозволило мені краще реалізувати свій потенціал.»

~(Колишня апатрид) палестинська жінка, натуралізована як громадянка Нідерландів